

5129 681

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN
Geheime Registratuur (NNG)

13 mrt 1962

Agenda Nr. 55 9445
Afd. BOSJ Dess. 93707
Rappel na _____ weken.

GOUVERNEUR
VAN
NEDERLANDS-NIEUW-GUINEA

*24/3 afgegeven
om in N. v.oud
te worden ge-
fotocopieerd.*

Hollandia, 6 maart 1962

VERTROUWELIJK

No. : Kabinet 2.3.0/255/2

Bijlage(n) : 11 x/

Onderwerp : Advies Nieuw-Guinea Raad
inzake de hantering van
het zelfbeschikkingsrecht.

Aan:
Zijne Excellentie
de Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken
Plein 1
's-Gravenhage

*Meer bij 13/3
aan Kamer presidenten, inkom ambassadeur
14/3*

*aan Kamer presidenten, inkom ambassadeur
14/3*

*aan Kamer presidenten, inkom ambassadeur
14/3*

*aan Kamer presidenten, inkom ambassadeur
14/3*

*aan Kamer presidenten, inkom ambassadeur
14/3*

Met verwijzing naar Uw verzoek langs veilige weg om toezending van het door de Nieuw-Guinea Raad aangenomen "Advies inzake de hantering van het zelfbeschikkingsrecht", heb ik de eer Uwer Excellentie hierbij te doen toekomen:

- afschrift van de brief van de Voorzitter van de Nieuw-Guinea Raad van 19 februari j.l. no.NGR/2/1093, vergezeld van een exemplaar van de tekst van het "Advies";
- een exemplaar van stuk nos 1 t/m 5 onderwerp no.50 en van stuk nos. 1 en 2 onderwerp no.51, zitting 1961-1962;
- een exemplaar van de Handelingen van de vergaderingen van 15 en 16 februari j.l.;
- afschrift van de brief van de Voorzitter van de Nieuw-Guinea Raad van 19 februari j.l.no.NGR/2/1092, vergezeld van afschrift van de daarbij toegezonden motie Jouwe c.s.

Het advies in zijn geheel geeft mij geen reden tot opmerkingen. De algemene strekking ervan is zoals deze na de uitgebreide voorbereidingen mocht worden verwacht en opent geen nieuwe gezichtspunten.

Bij enige onderdelen meen ik echter het volgende te moeten aantekenen.

In punt II worden enkele minimum voorwaarden aangegeven waaraan volgens de Raad de volksontwikkeling moet voldoen om een

doelbewuste ...

15 exemplaren gemaakt. 14/3

15 exemplaren gemaakt. 14/3

VERTROUWELIJK
Kabinet 2.3.0/255/2

doelbewuste en verantwoorde uitspraak te waarborgen.
In de eerste plaats betreft dit het met de grootst mogelijke
spoed onder bestuur brengen van de nog onbestuurde gedeelten
van het land.

Ten aanzien hiervan kan worden opgemerkt dat de Regering zich
ten doel heeft gesteld om voor zover de financiële en perso-
nele middelen het toelaten, het gehele grondgebied van West
Papoea op de kortste termijn onder bestuur te brengen. Dat
het hiermede ernst is bewijst de instelling per 1 januari j.l.
van een speciale bestuursafdeling voor het Centrale Bergland.
Als gevolg hiervan kan grotere aandacht worden besteed aan de
bestuursuitbreiding in dat gebied.

Een ander symptoom is de tegemoetkomende houding van de over-
heid tegenover de z.g. "kleine vliegerij". Voor de openlegging
van de afgelegen gebieden is het onderhouden van de verbindingen
met vliegtuigen van het kleine type van het grootste belang.
De aan de binnen Nederlands Nieuw-Guinea opgerichte luchtvaart-
maatschappij "Melanesian Air Service" verleende concessie voor
het uitvoeren van vluchten met dit soort machines kan als een
bijdrage daartoe worden gezien.

Voorts vestigt de Raad de aandacht op de noodzaak van uitbrei-
ding van het lager- en het analfabetenonderwijs.
Ook dit is een punt dat de afgelopen jaren de voortdurende zorg
van de overheid genoot. De uitbreiding welke daarin aan het
lager onderwijs werd gegeven wordt waarschijnlijk het best ge-
illustreerd met het ondervolgende cijfermateriaal.

	Aantal leerlingen bevolkingsonderwijs		
	1957	1961	1963 (voorlopig be- groot)
Dorpsschool	25.365	33.156	38.076
VVS/CDS	2.294	2.627	3.675
LSB	3.103	5.601	6.800
	<u>30.762</u>	<u>41.384</u>	<u>48.551</u>

Ook voor 1963 staat dus wederom een vergroting van de mogelijk-
heid tot het genieten van lager onderwijs op het programma.

Verder wordt er door de Raad op aangedrongen om Papoea's voor
studie en opleiding ook uit te zenden naar andere landen dan
Nederland, Australisch Nieuw-Guinea en Fidji.

Ik meen

VERTROUWELIJK
Kabinet 2.3.0/255/2

Ik meen dat in dit opzicht de nodige voorzichtigheid zal moeten worden betracht. Het is een absolute noodzaak dat aan de opvang en begeleiding van de uitgezonden jongelui in het voor hen vreemde land, waar zij onder volkomen nieuwe omstandigheden moeten leven en studeren, grote aandacht wordt besteed. Van belang is ook dat zij geen eenlingen zijn doch ter voorkoming van een gevoel van isolement enige lotgenoten naast zich hebben. Aangezien voorsnog het aantal voor uitzending in aanmerking komende personen gering is, is derhalve beperking van het aantal uitzendcentra geboden.

Hiervoor pleit ook de noodzaak van een zekere gelijkgerichtheid van kennis in de door studie in het buitenland te creëren top-laag. Voor het Papoeaniseringsproces is onafwendbaar een bepaalde tijd nodig. Gemeend wordt dat in het 10-jarenplan daarvoor een zodanig minimum aan tijd is uitgetrokken als redelijkerwijs aanvaardbaar is. Dit neemt niet weg dat incidenteel bepaalde stappen buiten de uitgestippelde weg nodig kunnen zijn. De politieke benoemingen waarop in het advies wordt gedoeld zouden daartoe kunnen worden gerekend.

Dit is echter in ander verband reeds aan de orde gesteld (Uw schrijven van 20-2-1962 no. GS 9147/3919 Geheim.)

Het uitbouwen van de decentralisatie en democratisering geschiedt met voortvarendheid. Naast de reeds eerder geformeerde streekgemeenschappen Biak-Noemfoor, Fak-Fak, Dafonsoro en Japen-Waropen zijn kort geleden de streekgemeenschappen Radja Ampat en Animha ingesteld. Moejoe, Teminaboean en Nimboran zullen dit jaar volgen, terwijl ook in de onderafdelingen Sarmi, Ransiki en Kaimana de eerste voorbereidingen reeds zijn getroffen. Een hoger tempo is met het huidige personeelsbestand niet mogelijk.

Ook ten aanzien van de exploitatie van de natuurlijke rijkdommen van het land wordt grote activiteit ontplooid. Gewezen kan worden op de krachtige bevordering (door middel van de handelsgewassenwegen projecten) van de aanplant van cashcrop door de bevolking, terwijl ook aan de teelt van voedingsgewassen de nodige aandacht wordt besteed. Verder verdienen de pogingen om tot exploitatie van het houtbestand te komen vermelding.

In punt III spreekt de Raad de wens uit om zo snel mogelijk te komen tot de uitzending van missies naar in het bijzonder de Afro-Aziatische landen, waaronder Indonesië.

Het is duidelijk, dat de uitwisseling van goodwill missies zowel in als buiten de Raad als uiterst belangrijk wordt beschouwd en ook dat het uitblijven daarvan de verdenking wekt, dat van Nederlandse zijde daaraan niet van ganser harte wordt medegewerkt.

Ik

VERTROUWELIJK
Kabinet 2.3.0/255/2

Ik moge er mijnerzijds op aandringen dat aan dit reeds enige tijd aan de orde zijnde onderwerp de grootst mogelijke aandacht wordt besteed. Het uitblijven van een concretisering van de meerdere malen van Regeringswege gedane toezegging dat de Papoea in de gelegenheid zal worden gesteld zich zo wijd mogelijk te oriënteren, zou in staat zijn het vertrouwen in door Nederland gedane beloften te schaden. Het aangekondigde bezoek van vertegenwoordigers van de Brazzavillelanden zal derhalve een gunstig effect hebben.

Met het onder punt IV vermelde kan ik mij zeer wel verenigen, terwijl het gestelde onder punt V naar het voorkomt geen toelichting mijnerzijds vereist.

Het in de motie Jouwe c.s. neergelegde verlangen dat vertegenwoordigers van de bevolking van West-Papoea, als belanghebbende partij, aan eventuele besprekingen tussen Nederland en Indonesië zullen moeten deelnemen, wordt duidelijk door de overgrote meerderheid van de voor deze zaken begrip hebbende Papoea's gedeeld. De motie typeert de groeiende zelfbewustheid van de Papoea. Dat over zijn lot in zijn afwezigheid zou worden beslist acht hij niet langer acceptabel. Overigens dient de motie ook te worden gezien tegen de achtergrond van het groeiend gevoel van onbehagen dat door de momentele onduidelijke situatie wordt opgewekt. Men vreest het uitbreken van geweld, niet alleen vanwege de persoonlijke gevaren doch ook om de schade welke daardoor aan hetgeen tot nu toe tot stand gekomen is zou kunnen worden toegebracht. Ten aanzien van hoever men dient te gaan om deze calamiteit af te wenden is de eensgezindheid minder groot. Uiteraard is hierop de houding van Nederland van grote invloed.

Overigens is de inschakeling van de Papoea bij eventuele besprekingen reeds toegezegd in mijn radiorede van 22 december 1961, hetgeen gebaseerd was op Uw bericht langs veilige weg van 20 december daaraan voorafgaand.

De Gouverneur van Nederlands-Nieuw-Guinea,

PLATTEEL

AFSCHRIJF

NIEUW-GUINEA RAAD

Aan Zijne Excellentie
de Gouverneur van Nederlands-
Nieuw-Guinea te
Hollandia

Bijlagen: 6

No; NGR/2/ 1093

Hollandia, 19 februari 1962

Onderwerp

./.
Ik heb de eer Uwer Excellentie hierbij aan te bieden het advies van de Nieuw-Guinea Raad inzake de hantering van het zelfbeschikkingsrecht, tot het uitbrengen waarvan de Raad bij zijn installatie was uitgenodigd door de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken.

Dit advies is tot stand gekomen in de tweede buitengewone zitting van het zittingsjaar 1961-1962, die daartoe bijzonderlijk is uitgeschreven.

Het advies is met algemene stemmen vastgesteld in de slotvergadering van 16 februari 1962.

De Voorzitter van de Nieuw-Guinea Raad,

w.g.

J.H.F. Sollewijn Gelpke

c.c. Alg.Gem.

voor eensluidend afschrift:

David Muller

NIEUW-GUINEA RAAD

=

ADVIES inzake de hantering van het zelfbeschikkingsrecht.

DE NIEUW-GUINEA RAAD,

door de Nederlandse Regering bij monde van de
Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken in de installa-
tie-vergadering van 5 april 1961 uitgenodigd om het
Gouvernement zijn inzichten kenbaar te maken omtrent
de wijze, waarop het zelfbeschikkingsrecht van de bevol-
king van Nederlands-Nieuw-Guinea ware te effectuëren,
alsmede omtrent de vraag over de wenselijkheid daarvoor
een termijn vast te stellen, een en ander tegen de ach-
tergrond van de feitelijke consequenties daarvan voor
de economische, de sociale en de culturele opbouw van
het land,

bepaalt zijn standpunt tegenover de daarmee samen-
hangende problemen als volgt:

- I. Het Papoeavolk als ethnische eenheid heeft het recht om
over zijn eigen lot te beschikken overeenkomstig punt 2
van de dekolonisatie-resolutie 1514 (XV), luidende:

"All peoples have the right to self-determination;
"by virtue of that right they freely determine
"their political status and freely pursue their
"economic, social and cultural development."

Het feit, dat het Westelijk deel van het eiland Nieuw-
Guinea onder de centrale administratie van het vroegere
Nederlands-Indische gezag werd gebracht, kan bezwaarlijk
worden aangevoerd als bewijs, dat daardoor de Papoea's
op het Westelijk deel van het eiland Nieuw-Guinea
Indonesiërs zouden zijn geworden.

Nederland heeft sinds 27 december 1949 het beheer over Nederlands-Nieuw-Guinea gevoerd overeenkomstig de bepalingen van het Handvest der Verenigde Naties, en dienovereenkomstig zijn de jaarlijkse verslagen als bedoeld in artikel 73e van dat Handvest niet alleen door Nederland ingediend, maar ook door de Verenigde Naties als zodanig aanvaard krachtens daartoe strekkende resolutie der Algemene Vergadering no. 448 (V) ddo. 12 december 1950.

De bevolking van West-Papoea heeft daarom recht op voortzetting van haar ontwikkeling tot "self-government", terwijl Nederland als lid van de Verenigde Naties enerzijds de plicht heeft die ontwikkeling op de voet van artikel 73a van het Handvest der Verenigde Naties naar vermogen te bevorderen, anderzijds **recht** heeft op steun van de Verenigde Naties bij het nakomen van die plicht.

De bewering van Indonesië, dat het zelfbeschikkingsrecht van de bevolking van West-Papoea reeds zou zijn uitgeoefend door de Proclamatie van de Republiek Indonesia op 17 augustus 1945 wordt volstrekt verworpen, omdat het Papoea-volk bij die proclamatie niet vertegenwoordigd was en omdat die proclamatie onder Japanse bezetting plaats vond op een tijdstip, dat Nieuw-Guinea reeds door de Geallieerden was bevrijd.

Niet de werkelijke of gefingeerde eenheid van volk moet voor een moderne staat de grondslag vormen, doch het vrijwillig samengaan van alle samenstellende delen. In deze zin in het bijzonder wil de Raad het zelfbeschikkingsrecht van de bevolking van West-Papoea opvatten.

Of West-Papoea krachtens het zelfbeschikkingsrecht een vrijwillige belangengemeenschap zal aangaan met een ander land - en zo ja: met welk land - zal te gelegentijd door de bevolking zelf moeten worden bepaald.

Thans is essentieel, dat het recht om daarover in vrijheid te beslissen, aan die bevolking wordt gelaten.

II. Zoals reeds in punt 6 van de Dekolonisatiereolutie der Verenigde Naties no. 1514 (XV) is gesteld, mag op zichzelf een onvoldoende economische of sociale ontwikkeling der bevolking geen reden zijn om de uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht te beletten. Anderzijds zijn er evenzeer bepaalde minimum-voorwaarden waaraan de volksontwikkeling moet voldoen om een doelbewuste en verantwoorde uitspraak te waarborgen. Met de grootst mogelijke spoed moeten die gedeelten van West-Papoea, waar dat nog niet is geschied, onder bestuur worden gebracht, terwijl de uitvoering van zowel lager- als analfabetenonderwijs met genoemde openlegging gelijke tred moet houden. Aangezien de vooruitgang van ieder land sterk afhankelijk is van het gevolgde onderwijs-systeem, wordt voor een versnelde ontwikkeling van Nieuw-Guinea aangedrongen op maatregelen zowel ter versterking als ter uitbreiding van het lager onderwijs, als noodzakelijke basis voor verdergaande opleidingen en als algemene voorwaarde ter verhoging van het huidige ontwikkelingspeil.

In dit verband wordt er mede op aangedrongen om naast de mogelijkheden tot opleiding die voor studenten uit West-Papoea openstaan in Nederland, Australisch-Nieuw-Guinea, Fidji en andere eilanden in de Stille Oceaan, ook gebruik te maken van de resolutie 1540 (XV) betreffende de mogelijkheid tot studie en opleiding voor de inwoners van niet-zelfbesturende gebieden, geboden door de ledenstaten.

Het Papoeaniseringsproces, waarvoor een 10-jarenplan is opgesteld, dient zoveel mogelijk, en met alle ten dienste staande middelen, te worden versneld. Daarbij zal tot op zekere hoogte moeten worden afgezien van de huidige aanstellingseisen van academische opleiding, gevolgd door jarenlange ervaring, en zal voor een aantal politieke benoemingen het zwaartepunt moeten worden verlegd naar diegenen, die zich onderscheiden door ka-

raktereigenschappen als wijsheid, integriteit en vastberadenheid, en door politieke ruggesteun.

Zowel om principiële redenen als om zoveel mogelijk individuën inzicht te geven in de problemen der bestuursvoering, dienen decentralisatie en democratisering met onverminderde voortvarendheid te worden uitgebouwd. Daar geen zelfbesturend gebied tot werkelijke bloei kan komen zonder een gezond economisch fundament, dient ook in dit opzicht grote activiteit te worden ontplooid, om de natuurlijke rijkdommen van het land te exploiteren. In principe moet meer dan de helft van het budget worden gefinancierd uit eigen middelen, dan wel uit steun, waaraan geen enkele voorwaarde is verbonden.

- III. Zowel om kennis te nemen van de methoden, die elders zijn gebruikt bij het dekolonisatieproces, alsook om elders in de wereld het begrip en de goodwill voor West-Papoea te verruimen, dienen zo snel mogelijk met dit doel missies, bestaande uit Raadsleden en vooraanstaande Papoea's, te worden uitgezonden in het bijzonder naar de Afro-Aziatische landen, waaronder Indonesië. Evenzo zouden missies uit andere landen ter betere kennismaking met West-Papoea kunnen worden uitgenodigd.
- IV. De bovengenoemde desiderata vormen een zo uitgebreid programma, dat een verantwoorde taxatie van de daarmee gemoeide tijd nog niet kan worden gegeven. De Nieuw-Guinea Raad is echter van oordeel, dat het jaar 1970 de uiterste termijn is, waarbinnen het zelfbeschikkingsrecht van de bevolking van West-Papoea kan worden uitgeoefend. Het tijdstip van uitoefening van het recht en de technische problemen, die daarmee samenhangen, behoren elke twee jaar door de Nieuw-Guinea Raad opnieuw in beschouwing te worden genomen.
- V. Het reeds herhaaldelijk in de Verenigde Naties besproken vraagstuk van het beheer over Westelijk Nieuw-Guinea geeft de Raad aanleiding daarin het volgende standpunt te bepalen.

Internationaal bezien lijkt het onverschillig in welke handen het beheer over West-Papoea ligt tot de uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht, mits een uitspraak in vrijheid aan de bevolking wordt gegarandeerd.

Toch zijn er bepaalde overwegingen, die bezwaren opleveren tegen bepaalde beheersvormen:

- a. Beheer door Indonesië wordt afgewezen, omdat Indonesië in het Nieuw-Guinea-conflict de partij is, die eisen stelt en dus niet neutraal is. Aldus zal Indonesië het Papoea-volk niet in de gelegenheid stellen om zijn zelfbeschikkingsrecht in vrijheid uit te oefenen.
- b. In de praktijk betekent elke beheersvorm, die in de bestuursvoering verandering brengt, onvermijdelijk een vertraging in het huidige ontwikkelingstempo.
- c. Hoewel daaraan om binnenlandse redenen geen behoefte wordt gevoeld, zou toch het verlangen naar internationale verankering van het zelfbeschikkingsrecht kunnen leiden tot een bepaalde vorm van internationalisatie van het beheer over West-Papoea.
In deze zin bestaat daartegen generlei bezwaar, maar vooral ook om de redenen genoemd onder b.- wordt in dat geval beheer door Nederland geprefereerd boven een andere beherende mogendheid of rechtstreeks V.N.-beheer.
- d. In elk geval acht de Raad het van het grootste belang, zoals reeds in de motie van 22 januari 1962 werd uitgedrukt, dat door de Verenigde Naties op de kortste termijn een commissie naar West-Papoea wordt gezonden in het kader van de versnelde dekolonisatie, om rechtstreeks kennis te nemen van hetgeen in dit opzicht onder het Papoeavolk leeft.

Aldus vastgesteld in openbare vergadering.

Hollandia, 16 februari 1962.

AFSCHRIJF

NIEUW-GUINEA RAAD

Aan Zijne Excellentie de
Gouverneur van Nederlands-
Nieuw-Guinea te
Hollandia

No. NGR/2/1092

Bijlagen: 1

Onderwerp.

Hollandia, 19 februari 1962

./.

Ik heb de eer Uwer Excellentie hierbij aan te bieden een motie, voorgesteld door de heren N.Jouwe, F.Torey en H.Womsiwor, en aangenomen in de avondvergadering van 16 dezer. Het zij mij vergund ter bekorting naar de inhoud daarvan te verwijzen en U te verzoeken de inhoud daarvan voorzover nodig aan de Nederlandse Regering te doen bekend stellen.

De Voorzitter van de Nieuw-Guinea Raad

w.g.

J.H.F. Sollewijn Gelpke

voor eensluidend afschrift:

Handwritten signature

AFSCHRIJF

Nieuw-Guinea Raad - Zitting 1961-1962
=====

M O T I E
=====

DE NIEUW-GUINEA RAAD,

OVERWEGENDE : dat het, met het oog op mogelijke toekomstige besprekingen tussen Nederland en Indonesië over de toekomst van West-Papoea, van belang is dat kome vast te staan dat geen zulke besprekingen over West-Papoea behoren plaats te vinden zonder dat daaraan West Papoea zelf als belanghebbende partij deelneemt:

SPREEKT ALS ZIJN OORDEEL UIT : dat, indien in de toekomst besprekingen mochten plaats vinden tussen vertegenwoordigers van de Regeringen van Nederland en Indonesië over de toekomst van West-Papoea, vertegenwoordigers van de bevolking van West-Papoea, als belanghebbende partij, aan die besprekingen zullen moeten deelnemen.

Aldus vastgesteld te

Hollandia, 16 februari 1962.

De Voorzitter

(J.H.F.Sollewijn Gelpke)

De Griffier

(onleesbaar)

voor eensluidend afschrift:

